

Déli Hírlap

Főszerkesztő: Dr. OLOSZ LAJOS
 Felelős szerkesztő: MARTZY MIHÁLY
 Lapkiállítás: CORVIN Lapkiadó
 Részvénytársaság

Ziarul Comunității Maghiare din România
 A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 83.
 (Dos. No. 934/1938)
 Alapította:
 Dr. VUCETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

Ma: Szövetkezeti oldal

Tuniszban tovább dül a nagy védelmi csata. Az arcvonal déli szakaszán a tengelycsapatok visszaverték a szövetségesek bekerítő mozdulatait és új állásokba vonultak. A középső és észak; front-szakaszról angol-amerikai áttörési kísérletek megállítását jelentik.

Anyagcsaták helyett mozgó háború

A német nemzeti szocialista párt köznyomatos lapjaiban Dittmar vezérőrnagy — mint Berninói jelentik — cikket írt a keleti náboru eddigi eredményeiről és a német hadvezetés további terveiről. Dittmar megállapítja, hogy Napoleon 1812. évi oroszországi hadjárata emiatt a három tényező miatt végződött vereséggel: „térbeli távolság, az orosz tél, az orosz hadsereg számbeli fölénye”. Hitler és tábornokai nem fognak ezeken az akadályokon elbukni, — nangoztatja Dittmar. — Az elmúlt tél keleti harcainak máris azzal az eredménnyel jártak, hogy a Szovjet iszonyu embervesztése következtében a szembenálló felek számbeli ereje majdnem kiegyenlítődött. Eddig — Dittmar szerint — éppen a szovjet hadsereg nagy emberkészletei és részben a harci eszközökben való anyagi fölény is tették lehetetlenné, hogy a német hadsereg a bolsevistákkal szemben megszerezze a teljes fölényt. Hadművelési szempontból a tavaszi idény kezdetén a németek körülbelül ugyanabban a helyzetben vannak, mint az 1942. évi nyári offenzíva elején. Az a fontos különbség mégis fennáll, hogy a Krim-félsziget és a Keresi-tengerszoros szilárdan a tengely kezében van.

Fejtegetései végén Dittmar vezérőrnagy rámutatott arra, hogy Hitler főhadiszállásán nem bízzák a dolgok folyását a szembenálló felek hadianyag-termelési versenyére, hanem az anyagcsatákat mozgó háborúval váltják fel és a vörös hadsereget olyan helyzetek elé állítják, amelyek a tengely ellenségei számára a legnagyobb meglepetéseket jelentik majd.

Partraszállási tervek

A második európai arcvonal felállításának eshetőségéről, illetve az angol-amerikai erők európai partraszállási terveiről nap-nap után különböző hírek érkeznek s mind a tengely, mind a szövetségesek részéről újabb nyilatkozatok hangzanak el. A hírek egy része nyugati, más része déli, vagy délkeleti — olaszországi, illetve balkáni — akció tervéről szól. Hogy valódi tervekről, vagy csak híresztelésekről van-e szó, annak eldöntését az angolszász részről jövő megnyilatkozások sem teszik könnyebbé. Mig egyrésztől ugyanis az angolszász megnyilatkozásokban az európai partraszállást nyomtatékosan sürgetik, másrészt — mint erről előző számunk háborús jelentései kapcsán beszámoltunk — brit katonai szakértők óva intik a közvéleményt a türelmetlenségtől. Így a többi között Cyril Falls, a Times ismert katonai munkatársa egy londoni folyóiratban azt írja, hogy „az azonnali nyugateurópai invázió követelése rendkívül veszélyes, mert a közvé-

Nehéz harcokat vivnak Tuniszban a keményen védekező tengelycsapatok!

Német messzehordó ágyuk Leningrádot bombázták

Milyen kérdések kerültek megvitatásra a washingtoni megbeszéléseken?

lemény nyilván nem fogja fel, hogy mik lehetnek a következményei az ilyen kísérletnek”. Falls szerint az ilyen invázió jelenleg ellenes oltári harcok árán valósulhatna meg s az áldozatok százezreit követelné. Ezenkívül az ilyen invázió jelenleg nem vezetne a háború eldöntésére, Nagyszabású inváziós hadművelet előfeltétele, mint Falls megállapítja, az volna, hogy „a Szovjet sikereket érjen el a keleti arcvonalon, de még ezzel a feltétellel is a második európai arcvonal igen nehéz és kockázatos vállalkozás volna”.

Német részről ezzel kapcsolatosan rámutatnak arra, hogy a Szovjet újabb offenzívája csak óhajtott feltétele az angolszász terveknek, megvalósítására a közeljövőben nem nyílik lehetőség. Ami az európai partraszállást illeti, annak időszorúságát nem tartják valószínűnek. „Mindazonáltal német katonai körökben az a vélemény — írja az Universul című bucuresti lap berlini munkatársa — hogy az európai partvédelmi intézkedések nem voltak feleslegesek, mert nem lehet tudni, mikor engednek az angolszászok a Szovjet diplomáciai nyomásának s mikor kísérik meg, bármily nehézségek ellenére, az inváziót.”

Olaszország

Az európai partok megvédésének kérdése élénken foglalkoztatja az olasz sajtót is. A Tempo című folyóirat legújabb száma szintén foglalkozik a partvédelem kérdéseivel és különösen figyelembe vette. A szilárd védelem támogatására mozgó védelmet is teremtettek. E mozgó egységekhez elsősorban hatalmas páncélvonatok tartoznak. A mozgó egységeket a lehető leggyorsabban és legnagyobb távolságokban harcba lehet vetni.

Olaszország feladatát a lap egyébként különösen kényesnek tekinti, minthogy az angolok, akik az első világháború idején Rómával szövetséges viszonyban állottak, az országnak minden zeg-zugát ismerik. Ezért már regebben kiképeztek olyan expedíciós hadsereget, mely mind a földön, mind a levegőben és vizen begyakorlott. Az olasz partvédelem viszont — mint a Tempo írja — mindezt figyelembe vette. A szilárd védelem támogatására mozgó védelmet is teremtettek. E mozgó egységekhez elsősorban hatalmas páncélvonatok tartoznak. A mozgó egységeket a lehető leggyorsabban és legnagyobb távolságokban harcba lehet vetni.

Az egész olasz védelmi hálózat természetesen alkalmazkodik a földrajzi adottságokhoz, bizonyos területek hadászati jelentőségéhez és a partraszállási lehetőségekhez. A védelmi rendszert általában úgy alkották meg, hogy a kisebb vagy nagyobb partraszállási kísérleteknek a megfelelő különleges védelmi alakulatok önműködően lépnek közbe, ami a gyors beavatkozás előnyét biztosítja.

Fontos szerepet szánnak olasz részről az elhárításban közreműködő tengerészeti erőknek. A Tempo szerint kiderült,

hogy a patraszállási kísérleteknek esetleg harcba vetett tengerészeti egységek a huszöt kilométer lőtávolságu husz centiméteres lövegeket elhárításra kitűnően használhatják. Ezenkívül a partvédelemnek több oly különleges fegyvere van, amelyeknek sajátosságait katonai okokból természetesen nem lehet bővebben ismertetni.

Keynes pénzügyi tervezele

Svéd lapjelentések a brit külügyi miniszter amerikai látogatása alkalmából arról adtak hírt, hogy Eden részletesen kidolgozott és rendkívül bonyolult pénzügyi tervezetet terjesztett elő Washingtonban. A javaslat értelmében Nagy-britannia, az Egyesült Államok, Szovjet-oroszország és szövetségeseik között különleges kliring-rendszert és egységes devizát létesítenének a háború után. A tervezet csaknem kizárólag Keynes ismertevű brit pénzügyi szakértőtől származik, aki jelenleg az angol pénzügyminisztérium tanácsadója és igazgatója az Angol Banknak. Az egységes deviza e tervezet szerint a szövetségesek közötti forgalomban nem szerepelne, hanem kizárólag a többi állammal való forgalomban kerülne alkalmazásra, még akkor is, ha az illető állam nem csatlakozik az egyezményhez. A szövetségesek ugyanis, győzelmük esetén a rendszert nemcsak a volt ellenségekre, hanem a semleges országokra is kötelezővé tennék. Külön kliring-bankot alapítanának, amelynek Londonban, Washingtonban és Moszkvában lenne székhelye, ezenkívül a világ valamennyi államában képviselttel rendelkezne. A brit kormány — mint a Nya Dagligt Allehanda című svéd lap közli — most

fehér könyvben ismerteti a háború után! nemzetközi árucserforgalom politikájára vonatkozó tárgyalásokat s ezek kapcsán a fenti tervezetet is.

Egyes svéd lapok — így a többi között a Dagens Nyheter — szerint a Keynes-féle pénzügyi tervezet gyakorlati megvalósítása annyit jelentene, hogy a három nagy szövetséggel szemben valamennyi állam pénzügyileg szolgát helyzetbe kerülne.

Ankara

A német-török árucserforgalmat az 1943 év végéig egyezményvel biztosították, amelyet német részről dr. Clodius követ írt alá. Többek között tervbe vették, hogy Törökország ezer tonna növényi zsírt szállít Németországnak két ezeröttszáz tonna cukor ellenében.

A régi német-török kereskedelmi szerződés március 31-én járt le.

A Stefani irda ankarai jelentése szerint Törökország és Olaszország között egy millió török font értékben gazdasági egyezmény jött létre.

A török lapok beszámoltak a nemzetközi tájékoztató irodának arról a hírérről, mely szerint Sumner Welles észak-amerikai külügyminiszter londoni látogatása után Törökországba is ellátogat. A hírt mértékadó török helyen eddig még nem erősítették meg.

Izmet İnönü török államfő több napja a Márvány-tenger európai partvidékén tartózkodik. Az ankarai lapok ugyanakkor beszámolnak arról is, hogy Mihov tábornok, bolgár hadügyminiszter az Égei-tenger partján tett szemlejáról visszatért Szófiába.

Jelentéseink a harcok területekről

Helyi harcok a keleti arcvonalon

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harcok terén csupán helyi jelentőségű harcok voltak. A Donec középső folyásánál végrehajtott tisztogatási vállalkozások során két bolsevista zászlóalját megsemmisítettünk és nagyszámu foglyot ejtettünk. A német haderő nehéz tüzérsége jó eredménnyel bombázta Leningrád hadifortosságú célpontjait.

Tuniziában a sokszoros számbeli fölényben levő ellenséges erők nagy támogatása a német-olasz csapatok ellen tovább tart. A déli arcvonal-szakaszon köteleink állandó nehéz harcok közepette új állásokba vonultak. Az ellenség be-

kerítési kísérleteit elkeseredett harcokban visszavertük. A középső és északi arcvonal-szakaszon az angol-északamerikai erők több erős áttörési kísérlete megghiusult. A harcok közben 33 ellenséges párcélost megsemmisítettünk. Az ellenség a megszállt nyugati területek partvidéke ellen végrehajtott légitámadások során három repülőgépet veszített.

Angol bombázó repülőgépek az elmúlt éjtszaka robbanó és gyújtó bombákat dobtak nyugat-németországi területre. A lakosságnak veszteségei voltak. A légi haderő és a haditengerészet légvédelmi tüzérsége, valamint az éjtszakai vadászok 15 ellenséges repülőgépet lelőttek.

Az olasz hadijelentés

Róma. (Stefani). Az 1049 számú olasz hadijelentés:

A tuniszi arcvonal egész hosszában s különösen a déli szakaszon nagy hévvel tartanak tovább az erős légi kötelékekkel támogatott ellenséges támadások. A ten-

gelycsapatok a kapott parancsnak megfelelően új állásokba vonultak vissza.

Olasz és német kötelékek, jóllehet elszigetelve és az ellenséges hadoszlopok által túlhaladva, elkeseredett harcokat vívtak a reájuk bizott állásokban és su-

lyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. A nap folyamán légi harcokban az olasz vadászpilóták négy, a német vadászpilóták két ellenséges repülőgépet lőttek le, kettőt pedig a tengely légharctól ütegel semmisítették meg.

A HÁGÓKÉRT FOLYIK A HARÓ DEL-TUNIZIÁBAN
Berlin. Illetékes német helyen a tu-

Antwerpen bombázásának megdöbbentő részletei

Antwerpen. A lapok izgalmas részleteket közölnek Antwerpen bombázásáról. Az egyik szemtanú elmondta, hogy a lakásán tartózkodott éppen, amikor az angol és amerikai repülőgépek megjelentek a város fölött. Először csak tompa zümmögést lehetett hallani, amely azonban egyre erősbödött, végre aztán fülsiketítő zúgássá fokozódott. Közben egyre-másra hallatszott a bombák robbanása. A lakosság kétségbeesetten és rémildözve futkosott az utcákon. Csak igen kevesen voltak olyanok, akik az óvóhelyekre menekültek, mert a legtöbben az iskolák felé rohantak, ahol gyermekeik tartózkodtak. A legtöbb iskola azonban akkor már romokban hevert és a romok halott gyermekek százait temették maguk alá. Számos jajveszékelt szülő a két kezével turta-kaparta a romokat, hogy megkeresse gyermekét, abban a hiszemben, hogy gyermekét ha sebesülten is, de még életben találja. Az egyik bomba el-

niziai helyzettel kapcsolatban kijelentették, hogy az keveset változott. Az angol-százok valamennyi áttörési kísérlete meghiúsult. Észak-Tuniziában Bedza körzetében az ellenség nagy erővel támadást intézett a tengelyhatalmaknak az ottani magaslatokon kiépített állásai ellen. Ha az áttörés sikerül ott, — folytatódik a jelentés —, akkor az angolsz-

szak számára megnyílik az ut déli irányban. Jelenleg ugyanis valamennyi délre vezető út vagy a tengelyes csapatok birtokában van vagy pedig a tengelyerők tüze alatt áll.

Dél-Tuniziában főleg a hágókért folyik a harc. Legújabb jelentések szerint eddig még mindenütt sikerült megakadályozni a betörési kísérleteket.

talált egy társaságépkecsit, amelyben 30 utas volt. A gépkocsit utasaival együtt szénné égett. Egy zsfolt villamos kocsit egy közelben leesett bomba légnyomása felborított. Ennek utasai közül néhányan halálra zuzódtak, a többiek megsebesültek. A bombázás után nyomban munkába léptek a német katonákból és városi polgárokból álló mentőosztagok. Több amerikai pilóta a légvédelmi ütegek által eltalált repülőgépről ejtőernyővel bocsátkozott le. Ezeket a német katonák csak nehezen tudták a lincseléstől megmenteni.

Berlin. A német távirati iroda brüsszeli értesülése szerint az Antwerpen ellen intézett angol-amerikai légi támadás áldozatai közül tegnap további ezernek a kilétét állapították meg. Abban a negyedben, amelyben a támadás történt, 17.000 lakos közül 10.000-et sújtott a bombázás. Ennyire tehető a halottak, sebesültek és hajléktalanok száma.

Kommunista előharcosokká „nevelik” a hadifoglyokat

Berlin. (Rador). A svájci Weltwoche című folyóirat cikkben foglalkozik azokkal a kommunista nevelői módszerekkel, amelyeket Oroszországban alávetik a hadifoglyokat. Berlini körök ebben az eljárásban újabb bizonyítékokat látnak arra nézve, hogy Moszkva Európát minden eszközzel bolsevizálni szándékozik a háború után. Az említett cikk ugyanis azt írja, hogy az orosz kézbe került hadifoglyokat kommunista előharcosokká képezik ki s így a népek új nemzetközli sejtjét alkopozzák meg, tekintet nélkül arra, hogy az illető hadifoglyoknak milyen volt a felfogása fogságba jutásuk előtt. A cikkből az is kitűnik, hogy a hadifoglyoknak választaniuk kell az ilyen kommunista „nevelés” vagy pedig a deportálás közt, amikor is kényszer munkára hírcölják el őket.

VEDELMI GYAKORLATÓZÁS GIBRALTARBAN

Madrid. (Ep.) A gibraltári erődítvény és a hadihajók tényszerőimnek vilá-

gitása mellett szinleges légitámadást rendeztek, amellyel kapcsolatban a teljes légvédelmi készütség működésbe lépett. A gyakorlat védelme alatt különböző hajók futottak ki, részint a Földközi-tengerre, részint az Atlanti-óceánra. A nyugati irányban utnak indult kereskedelmi hajók közt volt egy szállítóhajó is, amely 400 munkást vitt a fedélzetén. Ezek a munkások az erődítmény feyvertárában befejezték munkájukat és most visszaindultak Angliába. Gibraltár hadikikötőjében számos hajó található. Ezek közt némelyiken sérülések nyoma látható.

ÚJABB TÁMASZPONTOT LÉTESIT AZ USA DEL-AMERIKA ÉSZAKI PARTJAI ELŐTT

Madrid. (DNB.) Buenos Airesből származó hírek szerint Curacao szigetén az Egyesült Államok támaszpontot léte-

sítenek. Az erődítési munkálatokhoz Venezuelában toboroznak munkásokat.

Curacao kis délamerikai sziget, a Karibi-tengerben, a venezuelai partok előtt, a hollandusok nyugatindiai szigetgyarmatainak főhelye.

HUSZONNÉGY ÉS FEL MILLIÁRDOS HITEL AZ AMERIKAI HADITENGER-RESZET SZÁMÁRA

Amszterdam. (DNB.) A lapok amerikai jelentése szerint Roosevelt elnök 24 és fél milliárd dolláros hitelt kért az amerikai haditengerészet számára. Ez a legnagyobb összegű hitel, amelyet Amerikában valaha erre a célra igénybe vettek.

Ipari jellege van a Bolíviában elrendelt általános mozgósításnak

Buenos Aires. (DNB.) La Pazból jelentik, hogy Zilveti Pedro, Bolivia belügyminisztere kijelentette, hogy az elrendelt általános mozgósítás nem katonai, hanem csak ipari jellegű. A bolíviai kormány egyelőre nem szándékozik növelni a hadsereg tényleges szolgálatot teljesítő tagjainak számát.

A bolíviai belügyminiszter egyébként megjegyezte, hogy a kormánynak nincs szándékában a sajtócenzúra bevezetése. A bolíviai újságírók kötelezettséget vállaltak, hogy maguk végzik el a hírek ellenőrzését a katonai és nemzetközi vonatkozású jelentések közzététele tekintetében. — mondotta Zilveti Pedro belügyminiszter.

Hajósülyeztetések a Salamon-szigetekenél

Tokió. A japán császári főhadiszállás közli, hogy a Salamon-szigetekhez tartozó Florida-szigetek mellett a japán erők április 7-én elsüllyesztettek egy cirkálót, egy rombolót és tíz szállítóhajót

A politikai arcvonal

Berlinben jó hatást keltett az új görög miniszterelnök kiáltványa

Berlin. A görög kormány átalakításával kapcsolatban a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy Rallys ma a legmegfelelőbb államférfi Görögország ügyeinek vezetésére. Nemcsak ő maga állott már a kormány élén, hanem a kormány más tagjai is viseltek miniszteri tanács. Valamennyien már a multban tanujelét adták a tengely államához való barátságos érzületüknek. Berlinben jó hatást váltott ki Rallys miniszterelnöknek Görögország népéhez intézett kiáltványa, amelyben tiltakozik minden angol és amerikai befolyás ellen.

A TÖRÖK ÁLLAMFŐ A MÁRVÁNY-TENGER EURÓPAI PARTVIDÉKEN

Istanbul. (Stefani). Saradzoglu török miniszterelnök csütörtökön este a Márvány-tenger partján fekvő Pendin-be-

érkezett s ott hajóra szállt, hogy Iztanbulba utazzék. A miniszterelnök az Iztanbul közelében levő Yalova üdülőhelyen tartózkodó köztársasági elnöknel tesz látogatást.

ÚJABB TÖRÖK KATONAI KÜLDÖTT-SÉG UTAZOTT EGYIPTOMBA

Amszterdam. (Rador). A német

Irország nem vesz részt a szövetséges nemzetek értekezletén

Amszterdam. (DNB.) Dublini jelentés nyomán a brit hírközlő szolgálat arról ad hírt hogy De Valera ir államelnök csütörtökön a parlamentben bejelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya Irországot is meghívta arra az el-látásügyi értekezletre, melyben harminc szövetséges nemzet és nyolc más nemzet képviselői vesznek részt.

De Valera kijelentette, hogy a semleges államokat nem hívták meg erre az értekezletre s ezért Irország sem szándékozik képviselőt küldeni az értekezletre.

„FEHÉR KÖNYVET” AD KI

A BRIT KORMÁNY

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelentése ismerteti a Nya Dagligt Allehanda című svéd lap londoni tudósítójának értesülését, mely szerint a brit kormány „fehér könyvet” ad ki a háború utáni nemzetközi áruserej-forgalom politikájáról.

A „fehér könyv” a többi között terve-zei is tartalmaz a nemzetközi csererefor-

távirati iroda munkatársa ismerteti a brit hírszolgálat távirati jelentését, mely szerint kedden egy tábornok vezetésével harminc tagú török katonai küldöttség utazott Palesztinán keresztül Egyiptomba. Egy hónap leforgása alatt ez már a második török katonai küldöttség, mely ellátogat Egyiptomba.

HULL MEG NEM TUDJA, MIKOR UTAZIK LONDONBA

Amszterdam. (DNB.) A londoni rádió tegnap ismertette Cordell Hull észak-amerikai külügyminiszter nyilatkozatát az Angliába való utazása ügyében. Hull kijelentette, hogy szívesen vette Anglia meghívását, hogy látogasson el Londonba, de nem tudja megmondani, mikor látogat el az angol fővárosba.

AZ 1944-ES KÖROSTALY BEHÍVÁSA SPANYOLORSZÁGBAN
Madrid. (Stefani). A spanyol minisztertanács felhatalmazta a hadügyminisztert az 1944-es korosztály behívására.

Emelték az újságíró-nyugdíjakat

Bucuresti. (Rador). A hivatalos lap április 9-i számában megjelent rendelettrévnyvel 1943 január 1. és 1944 március 31. közötti érvénnyel 30 százalékos drágasági pótléket folyósítanak a nyugdíjas újságíróknak.

A drágasági pótlék adómentes s semmiféle levonás nem terhelheti. Az újságíró nyugdíjpénztár zsidó származású nyugdíjasai nem kapnak drágasági pótléket. Kivételt képeznek az 1940 november 16-i hivatalos lapban között 3825. számú rendelettrévny 7. szakaszában kivételezett személyek. A külföldre költözött nyugdíjas újságírók elvesztik nyugdíj-jogosultságukat.

ARANYÉREM FRANCÓNAK. (Madrid). A szevillai városi tanács elhatározta, hogy a város első aranyérmét Franco tábornagy, spanyol államfőnek adja. Az aranyérem átnyújtására Franco legközelebbi szevillai látogatása alkalmából kerül sor. (Stefani).

MEXIKÓ BEFOGADJA A SPANYOL KOMMUNISTÁKAT. (Madrid.)

Mexikói értesülés szerint a mexikói kormány késznek mutatkozik arra, hogy három-ezer spanyol kommunistát befogadjon, akik Észak-Afrikának az angolszászok részéről való megszállása idején ott tartózkodtak. Más hír arról számol be, hogy ezeröttszáz spanyol kommunista önkéntesnek jelentkezett a szövetségesek hadseregébe. Ezeket a franciák gyűjtőtáborban tartották s az angolszászok nyomására engedték szabadon. (DNB.)

KÖLCSÖNT BOCSÁT KI SVEDORSZÁG.

(Stockholm). A svéd kormány elhatározta, hogy a növekvő kiadások fedezésére két új kölcsönt bocsát ki. Az első kölcsönt negyvenöt év alatt törleszti az állam s a kövnytulajdonosoknak 3.58 százalék kamatot fizet; a másik kölcsön lejáratá hatvan év, s fizetendő kamat pedig 3 százalék. (Rador).

A BELSŐ REND KÉRDÉSEVEL FOGLALKOZOTT AZ IRÁNI MINISZTER-TANÁCS. (Erzerum.)

A teheráni rádió közölte, hogy az iráni kormány csütörtökön a miniszterelnök vezetésével minisztertanácsai ülést tartott. Az ülésen az országban történt zavargásokkal s a belső rend helyreállítása érdekében hozandó intézkedésekkel foglalkoztak részletesen. (DNB.)

NINCSEN ELEG MUNKÁS AZ AMERIKAI HAJÓGYÁRAKBAN. (Genf.)

Washingtoni jelentés közli, hogy a munkások hiánya igen súlyos az amerikai hajógyárakban. Az amerikai tengerészeti hivatal, amely a jelenléti közli, megállapítja, hogy az 1943 évi hajóépítési terv megvalósítását veszélyeztetik az a körülmény, hogy a szükséges 333.695 munkásból eddig csak 262.617 áll a hajógyárak rendelkezésére. (DNB.)

MEGSZENESÉDETT HALAK A CSILEI TENGERPARTON. (Lisszabon.)

Portugál lapok arról adnak hírt, hogy a csilei tengerparton a hullámok több ezer hal megszenesedett tetemet vetettek partra. Egyesek az óceán mélyén történt hatalmas elektromos kisüléseknek, mások vulkanikus eredetű, ismeretlen természeti jelenségeknek tulajdonítják a szokatlan esetet, mely tudományos körökben nagy érdeklődést keltett.

DOROTHY LAMOUR AMERIKAI FILMSZÍNÉSZNŐ FERJHEZ MENT

EGY REPULÓTISZTHEZ. (Lisszabon.) Newyorkból érkezett jelentés hírül adja, hogy Dorothy Lamour ismert amerikai filmszínésznő feleségül ment William Howard repülőkapitányhoz. (Rador.)

CORSO-MOZI, Arad

Filmdások 3. 5. 7. és 9-kor. Tel. 28-64

Mater Dolorosa

a szerelem filmje

Mater Dolorosa

a romantika filmje

Mater Dolorosa

a művészet filmje

Mater Dolorosa

BEETHOVEN, PAGANINI, STRAUSS

zenéjén k filmje

Az otthoni munkaerő a teljes háborúban

A teljes háborúban nagy kötelességek hárulnak a katonákra és polgárookra egyaránt. A katonák kint a harcmezőn küzd fegyverrel, az odahaza maradt polgári lakosság pedig mindennemű ipari szerszámmal, gyártó géppel, írótollal, rajzszínnel és számológéppel.

A háborúban álló országok valamennyien arra törekednek, hogy kellő száma munkaerővel rendelkezzenek. Munkásokra nemcsak a hadiipari üzemekben van szükség, hanem mindenem más iparágban is. A háború ugyan erősen megváltoztatja az életet, de nem állítja meg. A fegyvereken és löszereken kívül a katonáknak szükségük van ruhára, élelmiszere és mindenfajta közszükségleti cikkre, nemkülönben szükségük van erre az otthonmaradottnak is. Ahhoz, hogy mindez meglegyen, munkaerőre van szükség és pedig több munkaerőre, mint békeidőben. Már pedig a rendes munkásság nagyobbik része bevonult katonáknak. Ezeket pótolni kell olyan férfiakkal, akik nincsenek kint az arcvonalakon. De még így sem állana rendelkezésre kellő számú munkaerő, ha a hadviselő államok nem mozgósították volna munkára a nőket is.

Németországban és természetesen másutt is, az otthonlevők dolgoztatásánál figyelembe vesznek különleges gazdasági és népegészségi szempontokat; külön védik a nehéz munkától a fiatal anyákat és nem hanyagolják el a gyermekvédelmet sem. Németországban a 16 és 65 éves korhatáron belül a férfiakat mind mozgósították a hadifortoszágu munkaszolgálatra, a nőket pedig 17 és 45 év között. Mindkét nemből azonban igen számosan jelentkeztek önként, akik a legmagasabb korhatáron már túl vannak.

A nők megállapított munka-korhatára több más országban sokkal magasabb, mint Németországban. Így Olaszországban a 60-ik, Romániában a 57-ik életévükig kötelezhetők munkára a nők. Szlovákiában és Horvátországban a nők munkakötelezettsége szintén túlmegy a 45-ik életéven.

As ellenséges hadviselő államok közül Angliában a nők 51 éves koruk betöltéséig kötelesek munkaszolgálatra. Az erre szóló törvényt 1941 december 4-én hozták ki és az szigorúság tekintetében felhívja más államok hasonló törvényeit. Az angolok, akik azelőtt gnyoiták Németországot és szövetségeseit, hogy nőikkel végeztetnek férfimunkát, most tettezznek a kiguyoltakon. 1942 októberében az Angliában munkakötelezettségre összeirt 8 millió nő közül 1.75 millió már tényleges munkaszolgálatot teljesített. Ugyátszák azonban, hogy Angliában kevesebb a munkára összeirt nők számát, mert Lyttleton el-látási és Bevin munkügyi miniszterek kezdeményezésére most a nők munkaszolgálati korhatárát a 60-ik életév-nen állapítják meg. Woolton mezőgaz-dasági miniszter bejelentette, hogy a munkaszolgálatra kötelezett nőket a mezőgazdaságban is foglalkoztatni kell, mert egy millió hektárnyi földet kell megművelni, hogy 1943-ban elegendő termés legyen. Már pedig — mondotta — erre a rendelkezésre álló férfimunka-erő nem elegendő.

A női munkaerők mozgósítása azon-ban nem ismeretlen a semleges orszá-gokban sem. Hiszen tudjuk, hogy a sem-leges államok — ha részlegesen is — mégis katonai készenletben állnak. Különböző munkák végzésénél tehát szintén rá vannak utalva a női munká-skekre. Svédországban a nők 16 és 69 év között munkára kötelezettek és nem élveznek előnyt a férfiakkal szemben, akiknek munkakötelezettsége szintén e-határok között mozog. Törökországban

Ellenőrző körutat tett Antonescu tábornagy-államvezető

Bucuresti. A Besszarábia visz-zatérésének 25. évfordulója alkalmá-ból rendezett ünnepek után — mint a Rador jelenti — Antonescu Ion tá-bornagy-államvezető Chişineuból elin-

dulva ellenőrző körutat tett Besszará-biában, Transzisztriában és Moldová-ban. Az államvezető számos kórházat, iskolát, templomot és kulturális in-tézményt látogatott meg.

Sok milliárdos kárt okozott a csilei földrengés

SPANYOLORSZÁGBAN IS ERŐS FÖLDRENGÉSEKET ÉSZLELTEK

Buenos Aires. (DNB). A csilei földrengésről csak igen kevés hír érke-zik, mert a csilei kormány megtiltotta a riasztó hírek közlését.

Az eddigi jelentések szerint Csile északi tartományában és különösen Sa-lamanca városában és környékén jelen-tős károk keletkeztek, ugyanakkor a ha-lottak száma aránylag csekély. Ez utób-bi annak tulajdonítható, hogy a földrengés déli tizenkét óra után néhány per-cel történt, amikor a lakosság javarésze az utcán tartózkodott.

Buenos Aires. (DNB). A csi-lei kormány a földrengésről kiadott hivatalos közleménye megállapítja, hogy az okozott kár eléri a 30 milliárd pezót. A halottak száma mindössze 20. A lap-kai földrengésjelző intézet készülékei

kedden és szerdán összesen harminché-t rengést jeleztek.

Jena. (Rador). A jénai egyetem föld-rengésjelző intézetének készülékei ápr-i-lis 6-án reggel 7 óra 21 perc kezdettel igen erős lökéseket jeleztek. A készülé-kek a legnagyobb kilengést 8 óra 9 per-cor mutatták.

Számítások szerint a földlökések kö-zéppontja Dél-Amerika nyugati partja volt. Ezt a feltevést megerősítette a csi-lei Andokból jelzett földrengésről ér-ke-zett jelentés.

Madrid. (Stefani). Segura spanyol város környékén csütörtökön két erős földlökést éreztek. Emberáldozata nin-csen a szerencsétlenségnek. Az anyagi kár meglehetősen nagy.

Eden angol külügyminiszter beszámolt az alsóházban amerikai utjának eredményeiről

„NAGY LEHETŐSÉGEK NYILNÁK, DE A NEHÉZSÉGEK IS IGEN KOMOLYAK”

Amszterdam. (DNB). A brit hírközvetítő szolgálat közlése szerint Eden brit külügyminiszter csütörtökön az alsóházban beszámolt az Egyesült Államokban és Kanadában tett látoga-tásáról. A többi között rámutatott arra, hogy amerikai megbeszéléseinek három különböző tárgya volt: 1. Hadműveleti ügyek; 2. A politikai együttműködés a jelenlegi, a múltbeli és a jövő hadműve-letek tekintetében; 3. A háború utáni kérdések.

A brit külügyminiszter a Francia-ország irányában folytatandó politikára vonatkozóan kijelentette, biztos benne, hogy a szövetségesek teljesen egyetérte-nek „Nagyon hasonló” vélemény ala-kult ki a háború utáni kérdések tekintetében is.

Eden hangsúlyozta, hogy nagyon fel-bátorította ez az egyetértés és annak nagy jelentőségét tulajdonít azoknak a megbeszéléseknek a szempontjából, me-lyeket az Egyesült Államokkal s az Angliával szövetséges többi kormánnyal folytatnak a jövőben. A mostani tár-gyalások, mint mondotta, csak a kezde-

tet jelzik.

— A háborúra és a háború utáni kor-szakra vonatkozó kérdések tekinteté-ben, nyíltan kimondom, különböző fel-fogásokkal tértem vissza, — jelentette ki Eden, majd annak a véleményének adott kifejezést, hogy nagy lehetőségek nyílnak, jóllehet a nehézségek a való-ságban komolyabbak, mint gondolta.

A SEMLEGES ORSZÁGOKKAL VALÓ KAPCSOLATOK KÉRDÉSE

Beszéde további során az angol kül-ügyminiszter azt mondotta, hogy az amerikai kormány jól tette, hogy fenntartotta kapcsolatait a vichy kormány-nyal, mert ilyenformán lehetővé nyílt megszámolni ügyműködésére Észak-Afrikában, ahonnan jelentőse nagy mér-tékben megkönnyítette a műveltséges csapatok partraszállását.

— Ezzel kapcsolatosan újra megvib-ságtuk politikai kapcsolatainkat Spa-nyolországgal, Portugáliával, Török-or-szággal és más európai semleges álla-mokkal és politikáinkat illetően minden vonatkozásban egyetértésre jutottunk.

Nagybritannia és az Egyesült Államok viszonya

Ezek után Eden rátért az angol-amerikai viszony ismertetésére. Az an-gol-amerikai kapcsolatokat, mint mon-dotta, helytelen volna érzelmi ténye-zőkre, a közös eredetre, rokonsági ka-pcsolatokra vagy a nyelv azonosságára alapozni. Sokkal célszerűbb, ha ezeket a kapcsolatokat „a világszerte fenntartá-sára vonatkozó közös érdekekre alapoz-zák, mert ilyenformán eltávolítják azt a hol nagyobb, hol kisebb veszélyt, mely az angol-amerikai viszonyt fenyegeti”.

Meggyőződése, mondotta tovább, hogy az amerikai nép is belátja egy oly hatal-mi tényező felállításának szükségessé-gét, mely — kényszerű gyakorolva — biztosított lehet nyújthat arra, hogy se Né-metország, se Olaszország, se Japán ne

legyen több ebben a helyzetben, hogy megismételhesse támadását. Hogy en-nek a szempontnak érvényt szerezzenek, valamennyi békeszerető nép tényleges hozzájárulására van szükség. A szövetségeseknek egyébként már mostantól fogva foglalkozniuk kell a háború utáni kérdésekkel.

Befejezésül Eden kiemelte azt a be-nyomását, hogy eddig egyetlen látoga-tása sem volt an angol-amerikai ka-pcsolatok ügyében oly gyümölcsöző, mint ez. A lehetőségek mindenestre nagyobb-ak, mint a nehézségek, bármily nagyok lennének is ezek a maguk részéről. — fejezte be alsóházi nyilatkozatát Nagy-britannia külügyminisztere.

a 65. év a nők munkakorhatára. Svájc is mozgósította a munkaképes férfiakat és a nőket.

Az Egyesült Államokban törvény mondja ki, hogy azok a munkások, akik hadiüzemekben dolgoznak, nem változ-

tathatják a munkahelyüket. Francia-országban sem cserélhetik munkahelyü-kezt a fontos üzemek munkásai. Ezzel szemben minden üzem korlátozás nélkül alkalmazhat női munkást és 18 éven alól férfi.

Inceze Károly hadirokkant visszatért az életbe

Brasov-Brassó. (Sajóti tudósítónktól). A napokban felbukkant Bra-sov-Brassó utcáin egy kis háromeresű hájány s rajta a kék ruhában egy hadi-rokkant. Hol itt, hol ott látható, s az egész várost végig kellett kérdezve-m, amíg végre rátalálhattam Inceze Károly munkaképtelenné váló szabafestőre. Az orosz fronton elveszítette mindkét lábát és bal kezére is béna maradt.

— Nagyon nehéz meghalni — kezdte elbeszélését Inceze Károly. Mikor az ember maga előtt látja a véget, még a fü-szálba is megkapaszkodik, csak hogy még élhessen. Sokszor azt gondoljuk, hogy olyan egyszerű elmúlni az életet és a nappal után jön az este. Ez azonban nem így van. Az életösztön annál erő-sebben dolgozik a lelkünkben, minél kö-zelebb a halál és testünk a véghez.

Kérjék, mondjon el valamit a sebesü-lése körülményeiről.

— Juniusi nap volt. Kint voltunk valahol a keleti fronton és már több-ször részt vettünk közvetlen tusakban is. Aznap három golyó is átfurta kabá-tom ujját, s valahogy éretem, vélem valami történni fog. De nem féltam. Kint nemcsak megacélozódik az ember, hanem beleéli magát a változhatatlamba és arra a gondolatra jut előbb-utóbb, hogy a félsz, a bátortalanág nem segít semmit. Tehát bátran, szinte azt mon-dhatnám, nyugodtan végeztem a rámbi-szortakat.

— Előhaladás közben egyszerre csak azon vettem észre magam, hogy egy órási nyugot búfencöztem. Itthon kü-lönbféle sportágban edzettem magam s így azonnal éreztem, hogy valami erő egy nagy szálót végez velem. De nem vesztettem el a lélekjelenléteimet. Pon-tosan tudom, hogy az egyik akna je-ladobott, valószínűleg azonnal le is sa-klította mindkét lábamat, a fegyveremet a levegőben eldobtam, talán ösztönő-sen, nehogy azzal tegyek kárt magam-ban s a fegyver egy másik aknára esve, a felrobbanó akna a bal alsókaromból té-pett ki egy darabot.

— Szerencsére felvettem, hátravitték a költözőhelyre és már három óra múlva egy segélynyújtó helyen meg is operál-tak. Érdekes, hogy az eszméletemet nem vesztettem el egy pillanatra sem és se-besülésem után mindenre emlékszem egész addig, amíg a kloroformos atlatól rám borították.

— Szemvedtet sokat?

— Az igaz szemvedés csak azután kezdődött, hogy tullestem a válságon. Az injekciók kissé megviseltek idegeimeit és azután éreznem kell a változást. Kísé-s feledékenyebb lettem és ingerlékenyebb vagyok mint azelőtt.

— Régen jött ki a kórházból?

— Már a tél folyamán sikerült egy-szer hazajönnöm, azonban az csak nem volt, az igazi, mert akkor még csak kom-sin járhattam és másokra voltam utá-lva. Most azonban én is kaptam egy tlyen kis hájányt s ezzel járhatok. Olyan kimondhatatlamil boldognak ér-zem magam, hogy a magam erejéből is tudok mozogni. Ez is visszaadja az em-ber önbizalmát. Nagyon megszeret-tem a könyveket és minden időmben, amit ébren kellett töltenem, csaknem egyfolytában olvastam. Amióta azonban ez a kis lecsi került, azóta reggel hét-től este ötötig járom az utcákat. Jól ére-sz láthatnom végre ismét az ismerős házsorokat, ismerős arcokat és a meg-szóltort tájakat.

— Választott már magának új munka-kört?

—Egyelőre még nem mondhatok semmit. Az államtól bizonyára nyug-díjat és egy brevet-engedélyt kapok, amivel majd csak kezdlek én is valamit. Egyelőre azonban vissza kell mennem a kórházba, mert két műlábát kapok.

Bucsuráskor még tréfiál is, azt mon-dja, hogy a műlábával még a maratonis utásra is be fog nevezni.

SZABÓ SAMUEL

1 SZÖVETKEZETI ÉLET

A „HANGYA” SZÖVETKEZETEK SZÖVETSEGENEK HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Rendelet törvény

A kereskedelmi vállalatok könyvelésének rendben nem tartása büntetéséről

FORDÍTÁS

Monitorul Oficial 1943. évi március hó 25-1 71. számából 182. számú törvény.

1. szakasz. — A kereskedelmi társaságok kötelesek naponként a törvényes iratok alapján pénztári helyzetjelentést készíteni, amelynek magában kell foglalnia az ugyanazon napon eszközölt összes bevételeket és kifizetéseket. Kötelesek ugyancsak naponként a könyvekbe az általános pénztári számlára rávezetni ezt a helyzetjelentést úgy, hogy a nap befejezésekor a pénztárzárságnál abban ténylegesen benne legyen az illető nap pénztári helyzetjelentése egyenlegének megfelelő egész készpénz.

Bármely pénztári művelet, függetlenül attól, hogy milyen más formában eszközölték, valamint a pénztárban készpénz helyett bármely olyan költség-

ÜZLETRE SZERZŐ A SZÖVETKEZETET!

igazoló okmányának tartása, amely naponta nem lett a pénztári helyzetjelentésben és az illető könyvben keresztülvéve, tilos.

Hasonlóképpen tilos bármely oly alapon bármely elnevezés alatti létesítése, amelynek az volna a rendeltetése, hogy ideiglenesen az előző bekezdésekben feltüntetett módon naponként keresztül nem vezetett költségekre volna felhasználható.

2. szakasz. — A pénztári műveletek a törvényes könyvekbe könyvelendők, feltüntetve azok valóságos természetét.

3. szakasz. — Az 1. és 2. szakaszban említett megszigorított rendelkezéstől való bármilyen eltérés szabálytalan könyvelés véttségét képezi, amelyet 2-5 évig terjedhető fogsággal, 1.000.000-10.000.000 lejig terjedhető bírsággal és a polgári jogoknak 1-3 évig való felüggesztésével büntetnek.

4. szakasz. — A fenti büntetést valamennyi pénztárosra és könyvelőre alkalmazták, függetlenül attól a tényről, hogy felsőbb rendeltetést dolgozott.

5. szakasz. — A feleltes szerveket, amelyek szabálytalan könyvelést jelentő pénztári műveletet rendelnek el, a 3.

MAJNEN VAROSBA ÉS FALUBA SZÖVETKEZETEK

1. szakaszban megszabott büntetéssel sújtják.

6. szakasz. — Jelen törvény a kihirdetés után 3 nap alatt lép érvénybe.

7. szakasz. — Átmeneti intézkedésként a törvény hatályba lépéstől számított 10 napi határidő engedélyeztetik, a jelen törvény kihirdetése pillanatában letező bármely szabálytalan könyvelés végleges kiküszöbölésére.

8. szakasz. — Jelen törvénnyel ellenkező rendelkezések hatályon kívül helyeztetnek és maradnak.

Kelt. 1943. évi március 24-én. Aláírások.

X

A fenti rendelet törvénnyel kapcsolatban felhívjuk a bármiféle fajtajú, Szövetségünk kötelezőbe tartozó szövetségeket vezetőjét, hogy a szövetséget pénztárkönyvének külső fedőlapján levő címké a következő szöveggel címkével cserélték ki: „Registru de situație de casă”. A szövetségek pénztárkönyve ugyanis megfelel a fenti számú rendelet törvény követelményeinek, csupán a vezetése tekintetében végzendő anyagi módosítás, hogy a szövetséget pénztár-

A tagszövetkezetek fokozott támogatása jellemezte a „Hangya” Szövetkezetek Szövetségének múlt évi működését

ARUHITEL A FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETEKNEK, HOSSZULEJARATU KÖLCSÖN A HITELSZÖVETKEZETEKNEK — AZ ALAPTOKE-EMELÉS VARAKOZÁSON FELÜLI JEGYZEST EREDMÉNYEZETT

135 millió forgalom mellett 4 millió lej volt a felesleg

Az Ajúd-Nagyenyeden székelő „Hangya” Szövetkezetek Szövetsége, amelynek tagjai valamennyi romániai magyar szövetséget április 21-én tartja huszonharmadik évi közgyűlést.

Az 1942. üzletéről készített igazgatósági jelentés és a december 31-én lezárt mérleg meggyőzően beszél arról az eredményes munkáról, amelyet a „Hangya” Szövetség a maga munkaterületén végez.

Az igazgatósági jelentés megállapítja, hogy hasonlóan az 1941. évhez, a Szövetség működését 1942-ben is a tagszövetkezetek fokozott támogatása jellemezte. Ez a segítség nemcsak az ellenőrzésig terjedt, hanem anyagiakban is jelentős volt. Így, a fogyasztási szövetségek az év folyamán jelentős új aruhitelhez jutottak, a hitelszövetkezeteknek pedig biztosították ezek számára, hogy pótolják forgótőkájukat, amelynek hiánya a pénzek értékelődése következtében több esetben érezhetővé vált.

HATÉSFEL MILLIO LEJ BETETET KEZEL A SZÖVETSÉG

A jelentés a továbbiak során megelégedéssel hangsúlyozza, hogy a tavalyi

közgyűlésen megszavazott alaptőke-emelés eredményes volt, amennyiben a várakozáson felüli jegyzést hozott. Az így rendelkezésre álló pénzeszközök friss vért vittek be a Szövetség vérkeringésébe. Ez magától értetődően kihatott a tagszövetkezetek működésére is, hiszen az aruhitel és a kölcsön ezek számára számottevő segítséget jelentett. Ennek eléréséhez a tőke-jegyzés bizony hozzájárult.

Ismeretes, hogy a „Hangya” Szövetség 1942 elején a Nemzeti Szövetkezeti Intézet től jogot kapott arra, hogy tíz millió lej összegig takarékbetéteket fogadjon el. Azóta az ilyen címen kezelt összegek értéke december 31-ig elérte a 6.408.000 lejt, amivel az engedélyezett keretet korántsem érték el. A betétek emelkedése kétszámjegyű a bizalom fokozódásának jele a Szövetség iránt.

ERŐSEBB TARTALÉKOLÁS A HÁBORU UTÁNI IDŐKRE

Az 1942. évben forgalmazott 135 millió lejből, amely az 1941. évivel szemben 32 millió lejes emelkedést jelent, 4.052.532 lej volt a tiszta felesleg. Ennek felosztására nézve az igazgató-

ság a felügyelőbizottsággal együtt azt javasolja, hogy a tartalékalap növelésére 1.504.119 lejt, a kétéves követeléseket tartalékalapja gyarapítására 550.110 lejt, szövetségi propaganda-alapra a tiszta felesleg öt százalékának megfelelő összeget, vagyis 205.326 lejt, ugyancsak ötszázalékos osztalékra 3.570.000 lejt után 428.500 lejt, egyszázalékos vásárlási visszatérítésre 868.856 lejt, a „Hangya” alkalmazottak nyugdíjpénztára támogatására 200.000 lejt, végül a szövetségek támogatására 295.621 lejt fordítsanak.

A felosztásra javasolt összegekkel az intézet rendes tartalékalapja 5.300.000 lejre, a kétéves követelések tartalékalapja 2.500.000 lejre, a szövetségi propaganda-alap 349.335 lejre növekszik.

A szövetségek támogatásán kívül a Szövetség különös figyelmet fordított a

A SZÖVETKEZETEK A LEGMEGFELÉLŐBB GAZDASÁGI ALAKULAT!

múlt évben a beruházások megvalósítására és az erősebb tartalékolásra, gondolván a háboru utáni idők várható értékesültségére. Ilyen céllal 3 millió 590.185 lejt irányoztak elő.

Az igazgatóság jelentése végül közli, hogy a Szövetség ebben az évben is kiadta 17.000 példányban a „Hangya”-naplót, amellyel a szövetségi gondolat népszerűsítése mellett hasznos olvasmányt is adott, elsősorban a falusi lakosság kezébe.

Szövetkezeti hírek

Másfélmilliárd lejre emelte a Banca Națională a nemzeti szövetségekhez intézett a Jegybanknál rendelkezésre álló hitelkeretet.

X

A múlt év őszén a nemzeti szövetségekhez intézett 573.203 kilogramm gyümölcsöt szállított Németországba. A kivitt áruk értéke eléri a 37.860.270 lejt.

X

Az év első két hónapja alatt a nemzeti szövetségekhez intézett külső szervei útján 440 vasuti kocsi búzát, 1436 vasuti kocsi kukoricát, 171 vasuti kocsi árpát, 112 vasuti kocsi zabot, 63 vasuti kocsi rozst és 117 vasuti kocsi kölest gyűjtött. A 2239 vasuti kocsi gyűjtött gabona értéke hozzávetőlegesen 643 millió 380 000 lej. Januárban és februárban az intézet 635.791.000 lej összegben adott el gabonát. A múlt év terméséből ezzel az intézet 15.761 vasuti kocsi gabonát vásárolt össze 3.087.250.000 lej értékben. Ugyanakkor 1.999.186.000 lejért adott tovább gabonát.

ARO, Arad TELEFON 24-45

Minden képzeletet felülmúló siker

A három törvénye

Doris Duranti
Carlo Ninchi

Legjobb film, az exotikus filmek gyöngye. Az ola a filmiar nagy eseménye. Olyan film, amely mindenkit érdekel.

A szövetkezet kettős értéke

Minden szövetségi tag részese a szövetkezet vagyonának, részese életének, működésének s ezt éreznie kell, sőt valósággal át kell éreznie. Ha kinyitja a szövetkezetit bolt vagy iroda ajtaját, éreznie kell, hogy nem idegenben jár, hanem olyan hajlók küszöbét lépi át, amelynek felépítésében maga is segédkezett; ha vásárol a szövetkezeti boltban, a vásárolt áruk egyenértékűt olyan vállalat pénztáránál fizeti, amelynek hasznát ő is élvezheti.

A szövetkezet értéke kettős és ez adja igazi létjogosultságát. Az anyagi hasznát az örvégi mérleg mutatja teljes pontossággal, viszont az erkölcsi hasznát még a legalkalmasabb mérlegeléssel is csak hozzávetőleg állapítható meg. A szövetségi nyelven felesleges nevezett anyagi haszn, főleg osztalék címen az év végén kerül felosztásra. Az erkölcsi haszn viszont év közben önmagától eszódik, mégpedig mint minden erkölcsi érték, az anyagnál sokkal maradóbb formában. Mert míg valamely anyagi érték osztódása által az egyes részek állandóan kisebbnek, addig az erkölcsi értékek osztódásakor — valamennyien esodálatos megújulásra — a folyamat révén — a részek mindig megtartják az egész teljes és esorbitatlan értékét.

Egy csendesebb üzletmenetű délutáni órában, kislfiát kezénel fogva belép a szö-

vetkezeti boltba egy szegényes öltözékű, fejkenő asszony. Ezer lejes üzletreszéknek második harmadát jött fizetni. Lát-szik rajta, hogy először járt a boltban, mert megáll az éppen villanyfényben uszó bolti helyiség küszöbén és meglepetten körülnéz. Szemei visszatükrözik a példás rendben sorakozó, csillogó áruk sokaságát. Nézi, nézi s kis elfogultsággal megszólal:

— Ez hát a mi boltunk! —

Hangjában a birtokosság meggyugtató és jóleső tudata esendül. A „mi” boltunk — tehát az ő boltja is! A városzéli sötét, szűk és szegényes berendezési egyszerű lakás bérloje e fényes, ragyogó és bőségűl roskadozó pompás üzlet társbirtokosának érzi magát, és teljes joggal!

Adhat-e akármely más intézmény ilyen szerény anyagi áldozat ellenében ilyen nagyszerű ellenszolgáltatást? A túlságosan gyenge anyagi erővel rendelkező néptestvéreinktől, akiknek a sors nem adta meg az anyagi jólét eléréséhez szükséges felkészültséget, képes-e a szövetkezeten kívül más intézmény elvenni a minstelenség és jelentéktelenség lesújtó tudatát?

A szövetkezet értéke kettős. Tartunk ezt szem előtt különösen az anyagi érték szokásos, évvégi mérlegelésakor.

AGATSY JANOS

rosa köteles azt minden nap a napi eseményeknek megfelelően vezetni és a pénztárkönyvet naponként lezárni. Minden üzleti nap után tehát a pénztárkönyvnek mutatnia kell a pénztár egyenlegét és igen természetes, hogy a szövetkezet pénztárában levő készpénznek meg kell egyeznie a pénztárkönyv egyenlegével. A szövetkezet pénztárában ideiglenes elismervénynek (bonnak) szerepelnie nem szabad.

A szövetkezet pénztárkönyvének vezetése tehát csak annyiban tér el a multban történt vezetéstől, hogy nem havonta egyszer, hanem minden nap le kell zárni úgy, ahogy régebben a napi lezárás történt.

Azoknak a hitel- vagy más szövetkezeteknek, amelyeknek nincs mindennap

bevétele, vagy kiadása, természetesen csak az üzleti napokról kell zárlatot készíteniök, vagy azokról a napokról, amelyeken rendkívüli bevételei vagy kiadásai voltak. A pénztárkönyvet természetesen az üzleti események keletkezésének megfelelően kell vezetni.

Tekintettel arra, hogy a közölt rendelet törvény igen szigorú büntetést helyez kilátásba azokkal szemben, akik a benne foglaltaknak nem tesznek eleget, kérjük a szövetségek pénztárosait, hogy alkalmazzodjanak a rendelet törvényhez és 1943. április 1-től kezdődően a pénztárkönyvet naponként zárják le. A szövetkezetek vezetése pedig szigoruan ellenőrizze, hogy a szövetkezet pénztárosa eleget tesz-e a rendelet törvényben foglalt kötelezettségnek.

Apróhirdetések

BIZTOSITÉKKAL rendelkező egyént, alkalmazunk, aki átvénné darálómalom és selector kezelését, kovács- és lakatosműhely felállításával együtt. Cim Cooperativa Albina, Arad, Salas Campul Albina 1. (140)

KÉZILÁNYT és kifutólányt alkalmaz Rónai-szalón, Arad, Eminescu-utca 30. (355)

ALKALMAZOK szorgalmas mindenest, aki jól tud főzni. Este esetleg haza mehet. Arad, Dacilor-utca 18, Unirea benzin-lerakattal mellett. (356)

ELADÓK harisnyaszövőgéphez tük. felbegtartott makramé kézimunka, gyermekjáróka, új zsiribődön, katonaláda és kályha, nagy tűzhely, ajtó, Arad, Blanduziei-u. 1 sz. (357)

I. Grünberger

Moise Nicoara 1 szám alól

elköltözői

Arad, G. Comsa u ca 7-9 szám alá. (Református templommal szemben.)

JÓKARBAN lévő tünor, márványos ebédő, bőr-butortat, jégsekrény, több más butor-darab eladó. Érdeklődni Arad, Eminescu 6, trafikban. (358)

FIZETŐ- és tanulóányokat alkalmaz Junovarroda. Arad, Regina Maria-körút 9, első emelet, 10. ajtó. (359)

MALOMHOZ társulnék motorral, esetleg egyéb gépekkel. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (360)

ALKALMAZOK azonnali belépésre mindenest, aki főzni is tud. Ugyanott német kisasszonyt alkalmazok 2 kisleány mellé. Arad, Cloșca-utca 15.

ASZTALOS-szerszám, fa-balk, világos háló, kétfiókos gyermekágy, fehér konyhabutor eladó. Arad, Saguna-ut 164, délután. (335)

ELADÓ fehér fél-hálószoba-butor. Arad, Doamna Balasa 111. (336)

UJ FRANCIA sötét háló eladó. Arad, Theodor Serb-utca 31. (337)

ÜGYNÖKÖT alkalmazok, aki elsőrendű lakásberendezési ingóságok eladását magános vevőknel közvetítene. Arad, Mocioni-utca 19, Popescu-utca sarok. (338)

TAKARITÁSBÉRT esetleg fizetek, kis butorított szobát keres megbízható idősebb nő. Cim. et Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (339)

NAGY, száraz pincehelyiség raktárnak, vagy egyéb célra kiadó. Arad, Deseanu-utca 10. (340)

36-os NŐI CIPŐ, kitűnő állapotban. eladó. Arad, Mucius Scaevola-utca 8. (341)

FŐZNI TUDÓ mindenest alkalmaz 2-tagu családnak. Arad, Gh. Ionescu-utca 17, I. emelet. (342)

KÜLÖNBEJÁRATU garsonlakást keresek sírgőse. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (343)

KISFÉB magánházat vagy telket vennék Pervavaban. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (344)

Arcápolás husvétra

Bete h B. Mária, Arad
V centu Babes-u. 14

Ráncokat, szeplőket, pattanásokat, legujabb kezeléssel eltüntet.

MAGÁNOS személykeze, vagy idősebb házaspáros menne házvezetőnek magános nő. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (345)

ELADÓ: paplan, vaságy, 37-es cipő, íróasztal, dobkályha, márványlap, vaskályha, ajtó, könyvek. Arad, Mocioni-utca 47. (346)

VADONATUJ, sötétkék furuha (15 évesnek), rövid, hosszú nadrággal eladó. Arad, Mocioni-utca 19. (347)

ABLAK, 2 m² nagyságu, kifogástalan állapotban és ajtónak való gerbőket, felső világitóval, eladó. Arad, Petru Rares-utca 62. (351)

Timisoarai
Korcsvari

CORSO-MOZI

Előadások:
3, 5, 7, 9-kor

TELEFON: 38-95

Csodaszép áriák.

Káprázatos kiállítás

DON PASQUALE

Donizetti vigoperájának filmváltozata ARMANDO FALCONI és LAURA SOLARIVAL. „Mi” filmrevü, a velencei versenyen kitüntetve

KOVÁCS JÁNOS névre ártó-iratok elvesztek. Megtalálót kérem, adja át Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (348)

SZŐLŐPERMETEZO, két ablak, hároméves bukszus eladó. Arad Oituz-utca 62-64. (353)

KIS SINGER-varrógép és két férfiöltöny eladó. Arad, Ioan Calvin-9 sz., 11 ajtó. (354)

FÉRFIÖLTÖNY és felöltő, majdnem új, eladó. Arad, Doamna Balasa-utca 166. (1002)

JÓ ALLAPOTBAN levő, régi típusú láncmeghajtású teherautó-motort, sebességváltóval és differenciállal vennék. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (1003)

MŰHELY, 14x7 m. betonpadlóval, világos, bármely célra alkalmas, kiadó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (352)

MELY gyermekkoscsit vennék. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (349)

GYERMEK-kerékpár, jó állapotban lévő, eladó. Arad, Isosif Vulcan-utca 9, házszám nélkül. (350)

A jégellátás bizalmi kérdés!

Eppen ezért rendelését Aradon a

FLORA jéggyárnál

intézzék el, mely a város szívében van és Önt a nap minden órájában, késő estig elláthatja. Csakis így biztosíthatja jégzsükségletét.

ARAD, Bulev. Regele Ferdinand 33 sz. Telefon 1141-1142 sz.

TEKINTÉLYES, nagy vidéki városban lévő vegyészeti vállalat keres szappankészítő-mestert vagy segédmestert. Rendkívül előnyös feltételekkel szerződhetjük. Az ajánlatokat a következő címre kérjük: T. Atanasiu-Hirdetőiroda, Bucuresti, Calea Victoriei 40. Pas. Majestic. (4080)

FORUM-MOZI. ARAD

TELEFON 2-10.
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor

Ma az év legkacagatóbb vígjátéa

58. sz. híradó.

Szélsz-urfi PAUL KEMP MARGIT DEBAR

TISZTA, kétszobás lakást keresek. Az ajánlatokat Timisoaran, 35-69 távbeszélőszámmal közzéadják. (2543)

SPORTKOSCI, korszerű, valamint alig használt gyermekágy olcsón eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca 36, II. em. 25. (4079)

BÖSENDORFER-féle zongora, fekete, kifogástalanul jó állapotban lévő, eladó. Megtekinthető délután 3-ig. Timisoara II., Traian-tér 3, I. emelet. Távbeszélő 38-13. (2556)

FÜGGETLEN, komoly, művelt hölgy anyahelyettesi, társalkodónői munkát, vagy könnyebb beteg ápolását, vállalná. Nyelveket beszél. Vidékre is megy. Szíves megkeresések kizárólag délután, 2-4-ig. Timisoara, III., Romulus-utca 7, szám, 6-os ajtó. (2521)

HÁLÓSZOBA, világoszínű, konyhabutor, valamint íróasztal, irodaíkerítés, kert pad, fürdőkád, önfűtővel, eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca 36, II. emelet, 25 szám. (4076)

VÁROS balterületen lévő kiscső gazdagsága harmados családot keres dr. Selegean, Timisoara I., Mocioni-utca 12, az ipariskola mellett. (2546)

50 ÉVEN felüli takarítónőt keresek. Jelentkezni lehet Timisoaran, a jözséfvárosi szeszgyárban, a portánál. (2580)

NÉGYÉVES fiu mellé kisasszonyt keresünk, aki a háztartásban is segídekezne. Timisoara III., M. Gaspar-utca 1, I. emelet, 6-os ajtó. (2581)

CSALÁDI HÁZ, szép kerttel, Timisoara-Fratelian eladó. Közvetítőket díjazok. Érdeklődni 19-22 távbeszélő szám alatt. Timisoaran. (2583)

ELADÓ fehér, zománczott takaréktűzhely, továbbá fehér sportkosci. Timisoara III., Brancoveanu-utca 80 sz. alatt. (2609)

BEJÁRÓNT keresek reggeli órákra. Timisoara III., General Moșoiu-utca 12, II. emelet, 7-es ajtó. (2610)

HÁROMSZOBAS, fürdőszobás lakás Timisoaran, Traian-téren, kétszobás korszerű lakás I. kerületben kiadó. Orich, Timisoara, Sf. Ion-utca 7 sz. Távbeszélő 43-59. (2611)

BÉRHÁZ, huszonöt-2-3 szobás, fürdőszobás lakással, Timisoara IV. kerületben; gyönyörű villa Timisoaran, Mihail Viteazul-köruton, nem zónában; korszerű bérház Timisoaran, Mária szobornál, eladó. Orich, Timisoara, Sf. Ion-utca 7. Távbeszélő 43-59. (2612)

REGI AGY matraccal, régi íróasztal, kották, könyvek, sovány termetre való ruhák, valamint kabáék eladók. Megtekinthetők csak vasárnap (egész nap). Timisoara I., Olimp-utca 13. 2-es ajtó. (2525)

MINDENES leányt keresek azonnalra. Ing. Crișan, Timisoara. Treboni Laurian-utca 17 szám. (2578)

KIADÓ parkettás, különbejáratu, szép butorított szoba fürdőszoba, valamint konyhaszobával, magánházban, keresztény házaspárnak. Timisoara III., Corbului-utca 5/a. (2570)

BŐRTÁRCÁT TALÁLTAK a Capitol mozi ruhataránál Tulajdonosa átveheti igazolás után a timisoarai kiadóhivatalban. Amennyiben tulajdonosa e hó 15-ig nem veszi át, a pénzt a szövények alapján adjuk. (6000)

MINDENES bejárónót azonnal felveszünk. Timisoara. Carol-körút 7, földszint, 2-es szám. (2584)

14 METER hosszú, 5 méter széles, raktárnak alkalmas épület kiadó. Ugyanott eladó egy gyermek-sportkosci. Provits Eteleka, Timisoara. Matasarilor-utca 51. (2585)

KERESEK 2-szobás lakást fürdőszobahasználattal, esetleg alberletbe, a Belvárosban, április 15-re vagy május 1-re. Timisoara, Regina Maria-körút 1, II. emelet 11. Távbeszélő: 16-90. (4066)

KERESEK kísérőnek 16-17 éves, jobb házból való, közel lakó fiut. Timisoara IV., Müller Guttenbrunn-sor 14, II em. 16. (2641)

EGY GÉPLAKATOST, valamint egy tekercselőt felveszünk. Oxigénpalackot keresünk megvételre. Timisoara, Carol-körút 45 szám. (2558)

Házak, földes szőlők, mármok eladása, vételre, cseréje, minden ártokozatban.

HATSCHEK ügynökség, Arad

Carol körút 17 (volt 46) Telefon 16-95

LAKÁST, 2-3 szobásat, villamos közelében lévő, keres házaspár. Bért egy évre előre fizet. Ajánlatokat „Nem zónás” jelígre a timisoarai kiadóba kérnek. (2587)

JÓL FŐZNI tudó mindenest, alínék éves bizonyítványai vannak, keresünk április 15-re vagy május 1-re. Jelentkezni lehet 5-6 óra között Fin-Art-üzletben, Timisoara, Regele Mihai-körút 4 szám alatt. (2608)

2 HENCSEK (rekamier), továbbá egy steiflak ablakk ebédő eladó. Timisoara II., 3 August-utca 25 szám. Csanády, az udvarban. (2589)

EURÓPAI BELYEGEK álló főlös gyűjteményemet felosztattam, hiányjegyeket jutányosan elintézek vagy Michel-alapon cserélek. Vidéki érdeklődésre válasz-bélyeggel ellátott levelekre válaszolok. Hochstätt Márkus, Timisoara III., Radulescu-utca 2, I. em. 4. (2604)

PATEFON, His Masters Voice gyártmányu, kitűnő állapotban lévő, eladó. Megtekinthető: Timisoara I., Eugen de Savoya-utca 7 szám alatt, a kézimunkaüzletben. (2605)

FÉRFI tavaszikabát, külföldi, kifogástalan állapotban lévő, valamint fehér vaságy, asztal, képek eladók. Cimeket a timisoarai kiadóba „Kifogástalan” jelígre kérek. (2606)

KERESÜNK elsőrendű fehérenemű himzőnőket. Jelentkezni lehet mintával 8-10-ig Fin-Art-nál, Timisoara, Reg. Mihai-körút 4 szám alatt. (2607)

GYERMEKKOSCI, mély, korszerű, krém-színű, majdnem új és egy sportkosci eladó. Timisoara II., Matasarilor-utca 36. (2588)

BAKANCS, vízhatlan, kézi munka, 42-43-as eladó. Timisoara III., Domnita Balasa 13, 2-es ajtó. (2586)

ELADÓ kerevet (ottomán) gyermekruhák, férfiöltöny, női kosztüm, 38-32-es cipők, valamint gumilepedő. Timisoara IV., Berthelot-körút, 2. szám, a kapu alatt. (2551)

MINDENEST keresek azonnalra vagy április 15-ére. Jelentkezni lehet délelőtt 10-ig, vagy délután 3-5-ig. Timisoara, Take Ionescu 23, I. emelet, 7-es ajtó, a Banatia mögött. (2569)

ELADÓ nagyon szép, jó állapotban lévő gyermekágy (fából), 39-es magassarku-saruk (szandálok), finom selyemruha, középtermetre. Timisoara II., Pestalozzi-utca 2, I. emelet, 4. ajtó. (5244)

ZONGORÁK és pianinók, többévi szavatossággal, valamint teljesen új állapotban lévő korszerű butorok, ugyint ebédők, hálók, kombinált szobák és konyhák a legjutányosabban kaphatók Márhénál, Timisoara II., 3 August-utca 25 szám. (2468)

HÁZIPARBÓL való megélhetésre alkalmas, külföldi körkötőgép, teljes felszereléssel együtt, alább 60.000 lejért. Haas, Timisoara, Unirii-tér 5 szám. (2472)

KRATAYL-cirkusz
Timisoara II., Badea Cartan-tér.
Ma, szombaton és vasárnap 2 előadás, d. u 4 és este 9 órakor utoljára a

A láthatatlan ember

és több más pompás mutatvány

A végén egy vígjáték.

AZ UTOLSÓ négy házhely eladó Mures Hébe-utcaiban, II. kerületben. Felvilágosítás Timisoara I., Bucuresti-utca 8, dr. Bogdáné. (2642)

KIS KÁVÉHÁZ és falatozó a város legforgalmasabb helyén eladó, vagy bérbeadó. Ajánlatokat „Megélhetés” jelígre a timisoarai kiadóhivatalba kérünk. (2633)

KIFUTÓFIUT felveszünk. Cim a timisoarai kiadóban. (6003)

GYERMEKKOSCI, fehér, mély, eladó. Timisoara III., Lidia-utca 22 szám. (2590)

ELŐBB vagy utóbb mindenki meggyőződhet arról, hogy ruhatarát szakszerűen s nagyon szépen felrússít „Gutjahr”-festő és vegytisztító. Központ: Timisoara II., Dorobantilor-utca 6 szám. Fiókok: Timisoara IV., Berthelot-körút 4 és Timisoara II., Dacilor-utca 1 szám. Távbeszélő 22-27. (2591)

ELADÓ karcsu alakra való sötétkék, divatos, gyapjuból készült női átmeneti kabát. Timisoara III., Treb. Laurean-utca 2, I. emelet, 10-es ajtó. (2600)

RONGYSZAKMÁBAN gyakorlott munkásokat azonnalra felvesz „Vulcan”, Timisoara IV., Fröbl-utca 19 szám. (2601)

EGYSZOBAS-konyhás lakást keres szerény lakó, nem zónában. Cimeket „Nem zóna” jelígre a timisoarai kiadóhivatalba kér, vagy 46-57 távbeszélő-szám alatt. (2602)

ÖTVENÉVEN felüli jól főző bejárónót azonnal felveszek. Timisoara III., Radulescu-utca 2 szám, I. emelet 4 (Kütti-térnél). (2603)

EURÓPAI BELYEGEK álló főlös gyűjteményemet felosztattam, hiányjegyeket jutányosan elintézek vagy Michel-alapon cserélek. Vidéki érdeklődésre válasz-bélyeggel ellátott levelekre válaszolok. Hochstätt Márkus, Timisoara III., Radulescu-utca 2, I. em. 4. (2604)

PATEFON, His Masters Voice gyártmányu, kitűnő állapotban lévő, eladó. Megtekinthető: Timisoara I., Eugen de Savoya-utca 7 szám alatt, a kézimunkaüzletben. (2605)

FÉRFI tavaszikabát, külföldi, kifogástalan állapotban lévő, valamint fehér vaságy, asztal, képek eladók. Cimeket a timisoarai kiadóba „Kifogástalan” jelígre kérek. (2606)

KERESÜNK elsőrendű fehérenemű himzőnőket. Jelentkezni lehet mintával 8-10-ig Fin-Art-nál, Timisoara, Reg. Mihai-körút 4 szám alatt. (2607)

GYERMEKKOSCI, mély, korszerű, krém-színű, majdnem új és egy sportkosci eladó. Timisoara II., Matasarilor-utca 36. (2588)

BAKANCS, vízhatlan, kézi munka, 42-43-as eladó. Timisoara III., Domnita Balasa 13, 2-es ajtó. (2586)

URANIA-MOZI, Arad TELEFON 12-32

A francia filmgyár és felejtethetlen a kotása. Charles Vanel,

Marta Labar és Jean Pierreaumont

S. O. S. SZAHARA